

женитъ 3—4, а децата — момчета и момичета само 2—2 $\frac{1}{2}$ гроша. Готовата стока: сини, червени и тъмносини сукна, после ясно-желтитъ за кавалерийски шинели, се складуваха на кжсове. По моето пресмѣтане, срѣдното годишно производство достигаше до 1100 бали (една бала има 5 кжса, всѣки по 35 аршина) или 192,500 лакти разни сукна, които съ коне и камили се пренасяха до най-отдалеченитъ военни мѣста, особено въ Одринъ. Микаръ произведеното въ тая фабрика сукно понѣкога да бѣше по-скжпо за държавата, отколкото донесеното отъ странство, разликата се набавяше съ печалбата що оставаше за Сливенския мютесарифликъ (окржгъ) и Доброджа, отгдето се купуваха всѣка година по 120,000 оки вълна, по 10—12 гроша оката“. (Въ френския преводъ, *La Bulgarie Danubienne*, Paris, 1882, има изпуснати доста редове отъ даннитъ на Каницъ за Сливенъ. Въ тѣхъ се намира и фотографията на тогавашната Сливенска фабрика).

Презъ май 1876 г. фабричнитъ работници, които почти всички сж били турски войници, сж се отличили съ насилията си надъ Сливенци, когато Сливенскитъ възстанници били изловени и избити въ Балкана.

Малко преди настжпването на освободителнитъ руски войски къмъ града (края на декември 1877 г.) управителя на фабриката насила продалъ всички сурови материали и готова стока на нѣкои Сливенски караабджии.

За дотогавашното стопануване на фабриката никаква архива не е запазена. Предполага се щото турцитъ при неочакваното си оттегляне отъ града да сж изгорили фабричната архива, както сж направили съ градскитъ библиотека и училище, или да сж я задигнали съ себе си.

Следъ освобождението, окупационното правителство като не е могло да управлява тая фабрика, я приспособило за казарма на първитъ войнишки набори въ Сливенъ, а Румелийското правителство почнало да я дава подъ наемъ. Основаното тогава анонимно акционерно индустрено дружество „Напредѣкъ“ използвало фабричнитъ сгради цѣли десетъ години¹⁾. Последния дружественъ съставъ наелъ фабриката за 14 години. По тоя начинъ тя е дала на държавата

¹⁾ Презъ Румелийско време д-вото „Напредѣкъ“ изкарвало срѣдно по 230,000 метра сукна, служещи за войската и жандармерията не само на България и Румелия, но и на тия въ Турция. По това време тя имала 240 работника (българи, турци и цигани), а мостритъ ѝ, както забелязва Иречекъ, се равнявали на всѣка Западна работа. При фабриката било отворено тогава малко индустрено училище съ двама майстори бояджии отъ Райхенбергъ.

„Въ нашо време, пише Иречекъ, Сливенъ принадлежи между първитъ градове на България поради своята сукнена индустрия“. (Ср. *ibid.* Пжт. 712—713).

По основаването на дружеството „Напредѣкъ“, г. *Константинъ*, х. *Калчевъ* отъ гр. Пловдивъ ни даде следнитъ сведения: